

TELEGRAFUL ROMAN.

ăpare Marția. Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiin pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiin, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiin, 21 Oct. 1894.

Unul dintre cele mai năuă evenimente din viața politică magiară este sosirea fiului lui Lud. Kossuth, Kossuth Ferencz în Ungaria, cu hotărîrea de a se așeza definitiv aici și a lua parte la viața politică magiară.

În ce direcțiune va lucra el, se vede din răspunsul, ce l'a dat lui Helfy, când a fost primit la gara din Pesta și pe care l'am reprodus în nrul trecut al fôiei năstre. El a spus, că este condus de aceleași principii, de care a fost condus tatăl său și al căror scop final este independența Ungariei, pentru care Austria are să fie numai o vecină, ăr ea să fie cu totul neatârnată. Acest scop îl urmărește el și numai întru atâta se deosebește de tatăl său că el „cîns-tesce legea”, adică el vrea să-și ajungă scopul pe cale legală, recunoscînd constituția și poziția de drept a Ungariei de ađi, pe când tatăl său acesta n'a făcut-o. Acesta a esprimit o el pe scurt astfel: „Cînstind legea voi merge pe calea care a fost și calea tatălui meu și care mai târđiu sau mai curînd va conduce la independența Ungariei”.

Firesce, că magiarii, cari urmăresc acelaș scop, au săltat de bucurie, când au ađit aceste cuvinte dela un urmaș al lui Kossuth. Ei cred în isbînda lor și s'au entusiasmat și mai mult, vîdînd că șirurile lor s'au înmulțit și întărit prin un bărbat, încunjurat de nimbul lui Kossuth.

Pe lângă tot entusiasmul acesta însă noi trebuie să mărturisim, că scopul amintit, pentru care a luptat Kossuth bătrînul și luptă acum Kossuth tinêrul, este nerealizabil, considerînd bazele, pe cari lucră ei. Este frumos, este înălțătore idea indepenței și nu se pôte denega nici unui popor dreptul de a aspira la ea, când însă el vrea să și-o creeze, trebuie să lucre pe alte baze, să mîrgă pe alte căi, ăr nu pe căile urmărite de magiari.

La 1848 magiarii în frunte cu Kossuth au detronat dinastia Habsburgică și au proclamat Ungaria de independentă. Au făcut acest act însă fără de a-și da samă de puterile lor, și de împrejurarea că popóarele nemagiare și în special cel mai numeros popor după ei, poporul român, nu este învoit cu acest act, în forma, în care el s'a făcut. Calculația a fost greșită și rezultatul a fost un desastru pentru magiari.

Poporul magiar, condus de un orgoliu național estravagant, nu voiesce să învețe din trecut, nici din trecutul său propriu, nici din trecutul altor popore. El nu voiesce să recunască, că o țară numai atunci pôte fi independentă, dacă ea în interiorul său e destul de consolidată, dacă tóte elementele, ce-o constituie, în casul nostru tóte popórele Ungariei, sunt mulțamite cu sórtea lor și se bucură de-o liberă desvoltare. Magiarii în loc să se nîsuască a lucra pentru scopul acesta și apoi numai a ținti, dacă vrîu, spre independență, umblă pe căi întórse.

Ei consolidarea internă a statului o înțeleg numai așa, dacă tóte popórele se vor magiarisa. La acesta deci subordinează totul, pentru acesta își consumă înzădar puterile. O parte din ei, cari sunt ađi la putere, cred, că după ce magiarisarea va fi completă, numai atunci se va putea ajunge independența; astfel ei nici nu au în programul lor precisată aceasta nîsunță. Altă parte, kossuthiști, cred, că în contra dinastiei, în contra voînței popórelor nemagiare, vor face o Ungarie neatârnată. Aceștia, precum am vîđut acum pe Kossuth Ferencz, se înalță cu îngînfare pe un pedestal, dar pe un pedestal fals, așeđat pe nisip.

Nici unii, nici alții însă nu și vor putea ajunge, pe căile, pe cari au apucat, scopurile lor perverse.

Revista politică.

Foile din Budapesta aduc scirea, că guvernul unguresc a înaintat monarhului, spre sancționare, proiectul căsătoriei civile și celelalte proiecte așa numite junctim, va să dică tóte reformele bisericesci politice, afară de cele două proiecte respinse de camera magnaților și pe cari comisiunea acestei camere le-a primit, după o lungă desbatere și fără nici o schimbare esențială. A mai rămas așa-dară numai desbaterea în plen a acestor două proiecte.

Guvernul, đic foile magiare, sciind bine, că o a doua respingere a reformelor despre liberul exercițiu religios și despre recepțiunea ovreilor ar însemna o sigură cădere, face tot posibilul de a câștiga majoritatea camerei magnaților pentru proiectele lui. Din isvor cam sigur se anunță, că Wekerle e decis a nu supune la desbatere camereii aceste proiecte, decât după ce căsătoria civilă cu accidențele sale va fi sancționată de monarh, voind prin acesta apucătură să arete magnaților, că Coróna însași dorește primirea lor.

Acțiunea guvernului — după cum spune o fôie opozițională din Pesta — stau fôrte bine, căci în tabăra opoziției din camera magnaților au întrat neînțelegeri. Guvernului i-a succes a înfunda gura așa numitei opoziții ad hoc, în frunte cu episcopul protestant Szász Károly.

O parte a foilor magiare prevîd pentru viitor o luptă mare confesională pe tóte terenurile, carea nu va fi folositore statului.

* * *

„Magyarország” dela 31 Octobrie, vorbind despre urmările proiectelor bisericesci-politice đice între altele, că Ungaria, în timpul mai nou n'a fost ajunsă de primejdii și destrucțiuni așa de mari, cum vor fi cele provocate de certele religioare în urma legilor bisericesci politice, cari vor fi sancționate peste puțin timp.

Fôia magiară condamnă din tóte punctele de vedere această nenorocită politică a guvernului și face un apel la toți cetățenii țării, ca cu puteri unite și cu hotărîre deplină să prevină relele, până nu e prea târđiu.

„Magyar Állam” a publicat din incidentul đilei „tuturor sfinților”, teestul jurămîntului de încoronare al regelui, ca un memento înaintea sancționării proiectelor bisericesci.

Acesta publicațiune se comentéază fôrte mult în Budapesta.

* * *

După o informațiune a foilor polone conferențele ministeriului cu membrii de încredere ai cluburilor coaliste ar fi ajuns la acel rezultat, ca înainte de a se ocupa guvernul cu prelucrarea unui proiect pentru reforma legii electorale să se sondeze mai întâiu în cestiunea acesta dietele provinciale.

Până când între guvern și membri de încredere ai cluburilor partidelor aliate decurg pourparleuri de o valóre problematică cu privire la reforma electorală, muncitorii încă nu stau cu mîinile în sin.

În 29 Octobrie n. s'au ținut șese adunări mari de lucrători în șese diferite circumscripțiuni ale Vienei. Parola muncitorilor este: Nu vom lăsa liniște Austriei până nu ni-se va da sufragiul universal. În tóte adunările obiectul principal de discuțiune l'a format răspunsul ministrului Windischgrätz, dat la interpelațiunea cu privire la reforma electorală. Asemenea au dat ansă la atacuri contra guvernului și contra poliției evenimentele din urmă petrecute cu ocaziunea adunării din „Sophiensaal”. Mare indignare a produs în adunările acestea vestea, că unul dintre cei mai populari conducători ai muncitorilor Franz Schumeier, redactorul „Tribunei populare”, a fost arestat. Arestarea lui s'ar fi făcut în urma discursurilor agitatorice, pe cari dînsul le-ar fi ținut în adunări politice.

* * *

FOIȚA.

Ni-era dor! — Bine-ai venit!

de

G. I. Ionescu-Gion.

I.

Pe creștetul Carpaților, mai jos de Omul, sub desimea brađilor, pe unde abia se furișeză câte o subțire, dar scînteietóre rađă de lumină, o potecuță șerpuiesce, mai adusă și mai învîrtită în cotiturile ei, decât firul de betelă albă în urzela unei fote ru-cărene.

De o parte și de alta a potecuței se așterne un covor de ərbă verde, — ici veselă și frumoșă, mai dincolo tristă și gâlbencioșă, căci sórele n'a sărutat-o nici-odată, de când ea înalță spre cer foițele-i mătăsóse.

P'alocurea, potecuța abate fricóșă, când la stînga, când la dreapta, căci o rădăcină đtrje și nodoróșă de brad bătrîn s'a umflat afară din pămînt, și tăind drumul în două, stă gata să pună piedecă viclénă trecătorului visător.

Câte-o vină stălcită și 'ncovoiată se întinde din rădăcină la dél. Muschiul, părăsit

lacom și fatal, s'a lipit de dînsa, cum se lipesc neșazul de om.

Pe marginile potecuței, presărată ici și colea, se arată, blândă și lănosă, Flórea reginei, ca un fel de rari puncte albe în verdele închis al ierbeii, — rare césuri de mulțămire de alungul unei vieți fumure, ori în negru 'nzăvonițe.

Jur-împrejur domnesce tăcerea înălțimilor stâncóse, — mai afundă în hăul seu decât nóptea gîndurilor, decât pustul inimei.

Dar totuși, și 'n đori de ăluia, când norul a lene spală vîrfurile ascuțite ale brađilor, și 'n spre sêră, când vîntul lăgănă spre adormire întréga făptură, glasul inimei ar ađi pe potecuța muntelui, ce se ridică la dél și se cobóră la vale un cînt duios și adînc, mai prelung ca mîhnirea, și ale cărui vorbe nespuse de dulci se sfîrșesc mereu în suspinul plin de jale:

— Și mi e dor! măicuță dor!

II.

La vale pe cîmpul întins și luciu, — mare nesfîrșită de grâu sau pădure nepetrusă de porumb, — un copilaș vine dela scóla satului la cîminul părintesc.

Mama l'astéptă în prispă și, de departe vîdîndu-l, ochii-i strălucesc umeđi de iubire maternă.

— Mamă, strigă copilul cuprîndînd-o pe după gât cu mîinile, „Domnul” ni-a vorbit ađi de regina năstră, de Elisaveta, Dóma tuturor românilor, și ne-a spus, mamă, o poveste atît de frumoșă, încât n'a rămas un singur copil, care să n'o scie pe dinafară. Parcă o vedem, mamă, cum îngrijesce și mîngăie pe rănii în spitale, atunci când s'a bătut părinții nostri cu turcul cel fioros. Și ce blândă, mamă, spunea „Domnul” că e regina. Copli, dicea el, regina năstră, Elisaveta Dóma, e tot atît de milóșă cu cei necăjiți, cît este de iubitóre cu copii cei caminte și silitori.

Ce frumos vorbia „Domnul”, mamă. Era cu inima pe buze, cum đici tu câte-odată. Și 'n urmă, la sfîrșitul poveștii, ne-a spus câte dureri a suferit regina și cît de greu bolnavă a fost, și cum, în tóte chinurile sale, tot își aducea aminte de noi și de țără, și de munții și de cîmpiile noastre cele mănóse. Glasul „Domnului” se îneca în lacrimi, când vorbia de suferințele reginei, și din ochii multora dintre noi, đeu! mamă picurau tot lacrimi. Dér ni-a spus pe urmă „Domnul” de-a și înveselit; ni-a spus, mamă, că are să vină regina tot atît de bună, ba chiar mai blândă, mai dulce și mai iubitóre; căci, a đis Domnul învêțător, a đis,

mamă, și a scris pe tablă, că „durerile cele mari deschid inimile și le fac mari”. Pe urmă „Domnul” ne-a învêțat de am cîntat cu el un cîntec nou:

Țăra te astéptă,
Dóma mult iubită;
Pronia e drépta,
Fi-vei fericită.

Și-acuma, a đis „Domnul”, regina e sănătósă, și e bine, și că are să vină ărăși în mijlocul nostru; că românii au s'o primescă toți cu brațele deschise și cu strigăte de bucurie și că mama răniiilor, că Elisaveta Dóma, întâia regină a tuturor românilor, ăr are să facă să scînteie Tronul...

Și copilul, stăpînul nostru al tuturor, cum îl numesce Carmen Sylva, întră în casă cîntînd cu glasul de ânger vesel și radios:

Țăra te astéptă,
Dóma mult iubită;
Pronia e dré tă,
Fi-vei fericită.

III.

Alături de biserică, dîncolo de șosea, e cărciuma lui Nea Stan, rotariu de felul lui.

Es cu cărdul din biserică, Duminecă de dimineță, moșnegi și flăcăi, bărbați și

„Reichsanzeiger“ a publicat ordinele prin care contele Caprivi este absolvat dela postul de cancelar și ministru de externe, ér' contele Eulenburg dela postul de ministru-președinte și de interne. Publică totodată denumirea fostului guvernor al Alsatiei-Lotaringiei, principelui Hohenlohe de cancelar imperial, ministru-president prusian și ministru de externe, precum și denumirea lui Köller de ministru de interne. Se mai spune în „Reichsanzeiger“, că împăratul a decorat pe contele Caprivi cu ordul vulturului negru cu diamante, ér' pe contele Eulenburg cu marea cruce și stéuă a ordului casei Hohenzollern.

Nou denumii ministri ai Sârbiei și-au ocupat deja posturile. Ministrul-președinte Cristici îndată după intrarea sa în oficiu a adresat tuturor prefectilor ordin pentru înăsprirea disciplinei în oficiu. Se crede, că în personalul oficialilor nu se vor face schimbări mari; vre o câți-va prefecti vor fi însă sau dimiși sau pensionați. Pe fostul ministru president Nicolaevici l'a denumit regele membru în consiliul de stat. Schimbarea de guvern s'a întâmplat de astădată sub cea mai bună ordine și linisce. În cercurile ampoiaților polițiali și de administrațiune denumirea lui Cristici a produs impresiune adâncă, fiind-că i cu nosc deja strictetea și punctualitatea în conducerea afacerilor. Partidele au primit schimbarea de guvern cu calmitate.

Cabinetul Cristici își consideră de principala chemare regularea finanțelor și pregătirea noiei constituțiuni.

Noutăți.

† Nicolau Popoviciu protopresbiterul Orăștiei a închis ochii la 15/27 Octombrie 1894. — Ceremonialul funebrel s'a îndeplinit Luni la 17/29 Octombrie prin delegatul consistorial P. O. Domn asesor consistorial Zacharie Boiu, asistat de protopresbiterul Nicolau Ivan din Alba-Iulia și de alți 6 preoți din tractul protopresbiteral al Orăștiei. Un număr public distins a dat reposatului onorea din urmă — ér' biserica unde s'a săvârșit ritualele bisericesti era îndesuită de public, între cari am observat pe membrii intelighinții române din loc, autoritățile locale civile și militare, preoții celorlalte confesiuni din loc și aproape toți preoții și învățătorii din tract.

Și cu aceea ocaziune tristă — delegatul consistorial a ținut o escelentă cuvântare funebrelă, în care a arătat faptele regretatului protopresbiter, care 58 ani a servit bisericii de acolo ca paroch și protopresbiter.

Reposatul a fost în junețe ca archivarul al episcopului de pie memorie Moga și ca

tinér zelos și cu pregătiri frumoșe a fost instituit de paroch și protopresbiter al Orăștiei.

Atins de multe desastre în viața familială, a rămas credincios bisericii și nămă lui până la ultima răsufare și încă înainte cu 8 zile de mörte a îndeplinit funcțiuni la parochienii săi. Aceste împregiurări trebuie să fie considerate, ca aprețiere a activității sale din anii din urmă, când obosit de lupte grele și îngreunat de poveri familiare, nu mai putea alerga în drépta și stânga ca să îndeplinească cele de îndeplinit în greaua chemare a administrațiunei tractului. Fie-i țărina ușoră și memoria binecuvântată! X. Y.

† Țarul Alecsandru III-lea. Telegrammele sosite ieri au anunțat mörtea țarului. Raportul oficios spune, că catastrofa a urmat la 2 ore 15 minute. La tot casul alaltăieri între 2 și 3 d. a. a încetat Alecsandru al III din viață.

Țarevna a primit cu plânsete și tânguiri scirea agoniei, comunicată de Leyden și s'a aruncat la piciorele soțului ei îmbrățoșându-l.

Venindu-și țarul în fire a adunat pe toți ai săi în jurul său, a vorbit cu ei, și i-a binecuvântat. În tot decursul a fost liniștit.

A chemat apoi pe preotul și s'a spovedit și cuminecat.

După améđi înainte de 2 ore s'a sculat din pat și a ședut pe un scaun. Apoi deodată i-s'a făcut rău, a urmat un strigăt și a încetat de a mai răsufă.

Fața țarului e liniștită, ca și când ar dormi.

Cadavrul se va transporta la Petersburg. Dela Livadia până la Odessa va fi dus pe corabie. Intréga marină de răboiu de pe Marea-négră îl va petrece până la Odessa.

Țarul va fi înmormântat la Petesburg în biserica Stului Petru și Pavel.

Đina înmormântării încă nu e ficsată.

Două ore după mörtea lui Alecsandru a primit Nicolae al II-lea consiliul de principii, poliția de curte și pe oficianții principali, cari toți au depus jurământul de fidelitate noului țar.

Terminarea acestui act s'a anunțat cu o detonătură de tun.

În numărul de mâne al foi oficioșe va apăre manifestul țarului Nicolae. De clirom va fi declarat marele principe George.

Botezul principesei Elisabeta. Să anunț din Sinaia, că Luni după améđi a avut loc botezul, în religia ortodocșă, a principesei Elisabeta, al doilea copil al A. S. R. principelui Ferdinand. A oficiat I. P. S. S. metropolitul primat în prezența Maj. Sale Regelui, a. M. S. Reginei, a Altețelor Lor Regale principele și principesa moștenitoare, a A. S. R. principesei de Meiningen, a consiliului de ministri și a persónelor invitate. Numéroșe telegrame de felicitare au fost trimise din totă țera Altețelor Lor Regale principesei Maria și principelui Ferdinand, cum și Majestății Lor Regelui și Reginei.

Procesul d-lui Lucaciu. În procesul monstruos și unic în felul său, ce i-s'a făcut părintelui Dr. Lucaciu, pre cum se scie s'a dat recurs de nulitate.

Aflăm acum, că tabla regescă din Dobrișin pertractând acest recurs, l'a primit, a nimicit procesul și-a dispus o nouă pertractare.

Tribunalul din Sătmar, pre cum se crede, va apela această sentință a tablei regesci la curie.

Motivul, pentru care a nimit procesul este cel invocat de acusat în cauza limbei. Se scie că Dr. Lucaciu a insistat pentru ca să vorbescă românește. Și fiind-că tribunalul nu i-a permis, ér' densusul n'a voit să vorbescă decât românește, i-s'a detras dreptul de apărare.

Điaristic. Dl Dr. Corneliu Diaconovich, carele până acum a condus điarul „Dreptatea“ ca proprietariu și editor își ia rămas bun dela această fôie și se rentôrce la postul de secretăriu al institutului „Albina“ de unde fusese concediat pe un an de đile. În ședința de 16 Sept. a fondatorilor acestui điar i-s'a adus mulțămîta protocolară pentru meritele, dobândite în această calitate.

Sciri militare. Cu ocaziunea înaintării de tómnă din ăst an în armata monarchiei noastre au avansat și următorii domni: de vice-coloneli Iuliu Stanca, la regimentul de infanterie nr. 50, Paul Toma la 19, Nicolae Cena la 31, Victor Cupșa. profesor la șola reală superiôră militară; de maiori: Leo Gregorovici la 80, Nicolau Marin la 49; de căpitan clasa primă Ioan German la 50; de clasa a doua Oscar Criste la 50, George Fleșariu la 50, Iuliu Bogdan la 46; de locotenenți Aurel Căpitan la 43, Ioan Goica la 31, Ioan Brad la 43, George Domașnean la 43, Daniil Pop la 64. La artilerie de căpitan clasa a doua Mihail Vlădar la regimentul 19. De medici de regiment clasa primă Iustin Colbasi și Albin Pop, de clasa a doua Zeno Belșan. Majorul auditor dela tribunalul militar din Pojon Ioan Mihăljianu s'a numit referent de justiție al corpului de armată nr. VII.

Depunerea jurământului. Din tôte părțile sosesc sciri, cari anunță depunerea jurământului recruiilor. În Sibiiu s'a făcut această Joi cu o frumoșă sărbătore. Trupele au fost conduse de general maiorul Skrobnek. Jurământul s'a făcut în limba română, germană și magiară.

Faptă generoșă. Din Brăila se scie că distinsul comerciant de acolo, dl V. P. Sassu, cunoscut și la noi, fiind ales de consiliul comunal înainte cu đece đile, primar al Brăilei, a declarat, că renunță la salariul său de primar, de 1000 lei lunar, în favoarea societății copiilor săraci, al căreia președinte e d-sa. Această faptă caracterizează destul de viu inima nobilă și generoșă a dlui Sassu.

Ce se întâmplă, când greșesc dl fisolgăbiru! Despre o întâmplare hășhă

comunică, sub titlul acesta, „Narodnie Noviny“. Un anumit fisolgăbiru — spune điarul slovac — a trimis notarilor săi o provocare în scris, ca să se prezenteze cu toții, împreună cu toți juđii comunal, (primarii sătesci) la oficiul solgăbirăesc. În điva, când erau să se prezenteze toți, se petrecu următorea scenă! La dl fisolgăbiru întră un notar, plin de noroiu, îi dădu bună điva și îi raportă că, după cum a fost porunca, sunt toți aici! apoi îl întrebă, ce dorește? Fisolgăbiru mulțami și întrebă, unde au rămas ceilalți? „Sunt în curte“, răspunde notarul — „Chiamă-i pe toți înlăuntru, d-le notar“. — Notarul, de tot surpris de această provocare, se uită umilit la dl fisolgăbiru, și îl întrebă, dacă nu cumva glumesce? „Căci dóră“, adause el, „nu voi pute aduce aici aceste vite cornute“. — Ce vorbești de vite cornute ori dóră juđii comunal au córne? Mi se pare că ți-ai pierdut mințile! — Nu, dle fisolgăbiru, căci eu nu am venit cu juđii, ci am venit cu taurii, pe cari d-vóstră ați poruncit să-i aduc cu mine, să vi-i prezentez! — Tablou — Neînțelegerea s'a produs prin aceea, că dl fisolgăbiru, preocupat de sigur de vr'o ideeă mare salvătore de patrie, a greșit în circulara, ce a adresat-o notarilor, și în loc de „birakat“ (pe juđii) a scris „bikakat“ (taurii).

Panică într'o biserică. — Se scie din Petersburg: Pe când se inaugura o biserică nouă la Ostovskaia (teritoriul cazacilor din Don), rochia unei femei s'a aprins din cauza esposiei unei lămpi. S'a produs o panică. Sunt 26 morți și 9 persóne greu rănite.

Un șerpe, care înghite pe altul. — La grădina de aclimațiune din Paris s'a întimplat un fapt curios.

Erau 2 șerpi de Noua Olandă, lungi de câte 3 metri fie-care. Intr'o đii, gardianul le dete un epure de casă. Ambii șerpi atacară prada de odată. La un moment dat, cei doi șerpi în mod fatal se întâlniră. Atunci unul din ei înghiți pe celalalt.

Cetim în „Times“ un fapt tot de această natură întemplat la grădina zoologică din Londra. Iată faptul:

Intr'o cușcă erau doi boa constrictori; unul era lung de 9 picióre, ér' celalalt de 8 picióre. Intr'una din đile, gardianul deschidând cușca văđu numai un boa.

Nu mai era nici o îndoială că își înghițise tovarășul.

Era așa de un umflat în cât solzi erau aproape separați unii de alții.

Era imposibil ca să se încolăcescă, nici să se miște.

Deșisigur, că din greșelă și-a înghițit tovarășul.

Se dăduse fie-căruia câte un porumbel. Cel mare l'a înghițit numai decât; boa cel mic începuse să mănânce pe al său, și probabil că cel mare s'a aruncat asupra celelaltale părți ale porumbelului și fără să-și dea cont, a început să mănânce din capul ce-

muieri, căci părintele Tudor e preot cu frica Domnului și scie să-și aducă ómenii la slujbă.

Pe laviți, pe grinda privarului, pe buturugi, prin bătătură, se adună înaintea căreimei lume multă.

Lângă ușe, la o masă, sub umbruriu, judecă un „cin' đee“ alde Licsandru Turilă, potcovar pe șese đile ale săptămânei și lăutar Dumineca; alătura de laviță sta răđimată dibla, moștenită de socru-său dela un moș al lui.

— Ce ai să ne đici ađi din vióră, mēi Licsandre, îl întrebă unul din flăcăii satului, căruia îi furnica bătuta prin picióre.

— Ce se đice, neică, în a vreme de acum; au nu scii cāntecul răsărit mai deunăđi la Crevenicu-Mare, în colo la Vale, în Vlașca? Frunđuliță de sulfină, scire am dela regină...

— Dela regină!? strigară întrebători vr'o câți-va.

Răpăitul vorbeii tăcú și, ca la ședătore, rāndurile se apropiară.

— Ia đii, Licsandre, și cu inimă de tñér, ca dela 19 în sus. Hai! să te vedem Licsandre!

Sufletul artist al țiganului vibră; nu mai fu el; deveni robul puterii ascunse,

care'l îmboldesc să cānte. Degetele îi cāntară fără să vrea vióra. Nici nu sciu, când o luă, nici când și cum începă.

Cu privirea pierdută în đare, ca și cum ar fi repetat, după un glas iubit, venit din depărtare, Licsandru, cu două-trei frase dintr'o horă săltăréđi și sglobiă, đise cu foc viersul din Crevenicu-mare:

Frunđuliță de sulfină
Scire am dela regină,
Vești venite înt'o carte
Din négra străinătate;
Vin din spre sóre apune,
Dar mi-s blānde și mi-s bune,
Căci cu bine glăsuesc
Și de bine povestesc:
Chinul Dómei s'a'nturnat
În pustiul depărtat,
Und' s'a dus să mil descānte
Și 'n pāmēnt s'el înmormēnte
Mila Domnului a mare,
Care margine nu are.

ÉR regina 'i sánătóșă,
Mare-i veselă, voióșă,
Și-i e inima în flóre.
Și i sunt ochii plini de sóre.
Și-a plecat în lungă cale

Spre țara Mării Sale,
Si-a plecat în car de foc,
Vine 'n țéră cu noroc.

Vin' regină, vin-o, Mamă,
Vin' căci inima'mi te chiamă,
Ca să veđi cum te iubesc
În pāmēntu-ți romānesc:
Cāmpul tot cu florile,
Munții cu pădurile.

Vesele mi's fetele,
Fetele, nevestele:
Și flăcăii chiuesc
Cu codanele glumesce,
Și bărbații chefuiesc;
Căci e mare bucuriă
Și la munte și'n cāmpiă,
Cāntă satul, cāntă lunca,
Cāntă riul și pădurea.
Vēntul sufă a mulțămire,
Dorul mi-e în adormire,
Inima mi-e 'n fericire.

Frunđă verde, verde, verde
Ce e bun, mări nu se perde;
Frunđă verde flori de tómnă,
Mulți ani să ne fii tu Dómnă;

Frunđă verde de sulfină,
Bine mi-ai venit regină.

— Așa e Licsandre, strigă moș Floria Căpăđiua. Hai băeți, ia'ntindeți hora și ba-teți o voinicesce.

C'asa jócă tinerii
Când înflorește vișinii,
Și se coc semințele,
Și ne vin reginele...

— Bravo, moș Floreol! đise rđđend Gheorghe Plivistēnul, fost sergent în armată. Đi, Licsandre, đii de dor, o'am să joc, să joc cu foc...

Crape-mi sura opincută,
Să vuescă adēne pāmēntul,
Căci regina a venit,
Dorul mi-s'a liniștit.
Đi, țigane, đii!!

IV.

Și va đice: Bine ai venit, regină! întréga suflare romānescă de aici și de dincolo, și din tôte părțile, căci de pe înălțimea tronului romānesc, blāndețe mai fārmecătore, bunătate mai captivantă, suris mai āngereșc și iubire mai mare nu au strălucit vre-odată cu o lumină ca ă cea, ce a răspāndit în

luialalt. Restul n'a fost de cât o înghițitură mecanică.

Deși este în letargie acest boa, totuși nu pare de loc incomodat de banchetul său.

Adunarea generală

a „Reuniunii învățătorilor gr. or. din districtul Sibiului“*)

„Acolo, unde nu e critică, fie-cine poate spune ori-ce, fără temă de a auzi pe cineva strigându-i „nu e bine“ sau „nu e destul“. Acolo, lipsa de control încurajază mediocritățile și lasă uitării încercările frumose: Literatura rămâne stérpă, publicul nepăsător, talentele n'au lăncezare, și vremea vremuind fără încetare într-o bună dimineață lumea se deșteaptă înapoiată cu decimi și sute de ani pe terenul producerii intelectuale“.

G. D. Teodorescu, în cartea sa despre „Proverbe“.

Nu cred, să se găsească vre-un om cu mintea întrégă, care să nu aprobe adevărul acestor cuvinte. Conduc de aceeași idee folositoare vouă privi și eu activitatea desfășurată de învățătorii gr. or. din districtul Sibiului în 1 și 2 Octobrie, din următoarele trei puncte de vedere:

1. Cum s'a prezentat adunarea generală din acest an în decursul ședințelor sale?

2. Cum s'a prezentat ea afară de ședințe?

3. Ore s'au ales învățătorii după o muncă de două zile cu un folos pedagogic practic sau nu?

I.

În ce privește punctul întâiu, trebuie să afirm în general, că nu-mi pot închipui, ca cel puțin unul dintre învățătorii prezenți să fi fost pe deplin mulțumit cu decursul ambelor ședințe. Mie mi se părea, că noi nu ne am întrunit în Boița, ca să discutăm cestiuni pedagogice, ci ca să asistăm la o lecțiune practică despre dezvoltarea temperamentului neobicinuit la astfel de ocazii, — un fapt neplăcut cu deosebire a doua zi, pentru că ne găsim cu toții în lăcașul lui Dumnezeu, unde trebuie să domnescă pacea și buna învoire.

De aceea, *videant consules*: Pe viitor, ca și în trecut, adunarea generală trebuie să decurgă în cea mai mare ordine și liniște. Spiritul conducător e în prima linie responsabil de vața corporațiunii, în fruntea căreia este pus. Calitățile indispensabile la astfel de împrejurări sunt: Calmul, tactul și înțelepciunea.

*) Primind asupra acestei adunări generale încă un raport îl publicăm cu plăcere, declarând și cu această ocazie, că colonele diarului nostru stau ori-și-cui deschise cu deosebire pentru cestiuni bisericesci-scolare. Red.

juru-i de-a lungul a 25 de ani de domnie Elisaveta Dómnă, regina românilor.

Stăpână pe inima femeilor și mumelor prin cinstea-i de soție și iubirea-i de copii; — Stăpână pe inima ostașilor României prin glasul și îndemnul ei din timpuri de lupte vițoroase, sau de candidă pace; — Stăpână pe Clerul țării prin religiozitatea și aventurile-i sublime către Dumnezeu; — Stăpână pe inima artiștilor, cari o pricep și o adoră, căci arta a fost pentru dânsa suprema fericeire și suprema consolare; — Stăpână pe inteligența și admirațiunea minților române, căci poartă numele de Carmen Sylva, sonor ca pădurea și slăvit ca idealul — Elisaveta Dómnă, Regina tuturor românilor, cu pătunderea-i genială și cu ochii-i străvădători, simte și vede, în entuziasmul din fire cumpătat al Românilor, că nu e dela Tisza pân la Mîșu și din Pind pân la Carpați, nu e și nu poate fi suflet românesc, care din adăncuri, cu bucurie se născă, când regina Dómnă, suindu-se éráși pe tronul din București, alături de Carol Înteleptul, își va relua sarcina cea grea, dar mult iubită, de cărmuitoare a nămului nostru.

Ai dis, Prea Înălă Dómnă, în momente de neuitate serbări ale minței române, ai

II.

În ce privește prezentarea învățătorilor afară de ședințe, trebuie să mă declar aprópe pe deplin mulțumit.

Escursiunea la Riul-Vadului a fost excelentă; banchetul de a doua zi și din punct de vedere „de spirit“ a fost la înălțimea lui*). Pe lângă toastele ocazionale și naționale s'au ridicat și toaste comice, cari au produs multă ilaritate.

Nimenea nu va uita comparația cu șic, ce-a făcut-o învățătorul D. Lăpădat între Boița dinainte de sistarea convenției și Boița din 1 și 2 Octobrie a. c. Nimenia nu va uita alusiunea fină, ce a făcut-o Dr. Saftu, când a asemănat capul bulgăresc cu cel românesc.

Fiecare va fi cu precauțiune, și cel puțin cu ocaziunea procsimei adunări generale își va unge ideile sale înainte de a le exprima în public, cum își ungea și românul de pe malurile Dunării luntrea cu smolă ferbinte, ca să meargă mai repede.

Culmea ilarității însă a produs-o vice presidentul, Dr. P. Șpan, cu toastul său „fórté comic“ despre electricitatea schinteilor și felul, cum se pot acestea produce., despre interpretarea etimologică a numelui: Paul-Paulini, Paulini-Paul etc. etc. — Cu un cuvânt afară de ședințe mai că n'am nimic de criticat, toate au decurs aprópe perfect.

III.

Cu punctul al treilea, adică cu folosul pedagogic practic, trebuie să declar dela început, că am fost și mai puțin mulțumit. Se înțelege, că aici e locul, să mă ocup cu produsele literare, cari s'au pronunțat și cetit la această adunare, începând în ordinea cronologică cu discursul de deschidere.

Am simțit o mare mulțumire vă dându-l publicat, pentru că cetindu-l pot să-mi dau mai bine sama, decât când numai l'as fi auzit; ér dacă vreau să-mi dau modesta mea părere asupra unei lucrări literare, caut mai întâiu să apreciez ideile, apoi forma, în care sunt acestea exprimate.

Discursul de deschidere l'a rostit dl vicepreș. Dr. Petru Șpan. Ideile predominante sunt iubirea frățească dintre învățători, demnitatea dascălului român și importanța lui ca factor social și național. Nu-mi pot închipui, cum s'a strecurat printre aceste idei nobile și cea cuprinsă în următorul pasagiu: „Nici o carieră nu e de așa importanță pentru viața noastră culturală, ca și cea învățătorască, că cele mai multe cariere sunt de na-

*) Întreg acest raport l'am scris cu deosebire pentru învățătorii, cari au fost la fața locului.

dis, că femeia trebuie să tacă în Biserică; — dar n'ai adăus ceea ce cu toții atunci gândirăm, că femeia cu înaltă menire, cu inimă împărătească, cu mintea mai pe sus de fire și cu Stéua geniului scânteind pe frunte, cum este Carmen Sylva, va vorbi în totdeauna și pretutindeni sfătuită de puterea divină, ce o conduce. Vorbele ei, cuvinte într'aripate din Evangeliul Dreptății și al Frumósului, sunt și vor rămâne de învățătură și celor de față și celor viitori, până în cea mai depărtată posteritate.

Vorbesce, Prea Mărită Dómnă, vorbesce și astăzi ca și în trecut, și întréga românie va asculta cuvintele Tale cu o iubire și mai mare, cu un respect și mai venerand ca altă-dată, căci aji mai ai, pe lângă farmecul geniului, și elocința irresistibilă a durerei, care cercând să te dobóre în luptă fără sémén, a rezervat asupra ți și alte năuș puteri. Ai împlinit dorul românilor; — Dómnă, fii binecuvântată!

Podóbă-a Regelui, podóbă-a țerii, Carmen Sylva, Dómnă mare, Dumnezeu se ni te țină spre a patriei cinstire!

(„Lumea Ilustrată“).

tură de a spolia, de natură de a exploata pe bietul popor și ca echivalent de recompensă prea puțin i-se dă! Nu este locul aici să criticăm aceste cariere, când și d-vóstră prea bine știți și póte că ici colea ați și fost pișcați de ele“. — Mult mi-am bătut capul să înțeleg: 1. Cari sunt cele mai multe cariere, cari spoliând și exploatând pișcă poporul? 2. Ce-a intenționat vicepreș. cu această observare tocmai la adunarea învățătorilor? Nu cumva să deștepte aversiune contra celorlalte cariere? În tot cazul această idee din urmă nu și are locul între cele amintite mai sus; de altă parte, după părerea mea, învățătorul n'are nici să desconsidere, nici să urască toate celelalte cariere sociale; chiemarea lui, ca om cult, este, să se póte cu respect și considerațiune față cu totă lumea.

În ce privește forma discursului, este în general potrivită, afară de introducerea, în care ocură cuvântul „frate“ nu mai puțin ca de 12 ori. Deși repetițiile sunt uneori figuri oratorice, totuși dacă sunt prea multe, își perd efectul.

Lăsând la o parte pasagiul de mai sus și ocolind repetițiile sulevate mai pe urmă, discursul de deschidere și după cuprins și după formă ar fi fost fórté nimerit, chiar și pentru folosul pedagogic practic, care-l caut eu la întrunirile învățătorilor.

Înainte de a trece la celelalte lucrări, cea dintâiu și cea din urmă teoretice, a doua și a treia practice, trebuie să mărturisesc, că cea dintâiu teoretică a fost și a rămas fórté teoretică, ér cele practice ar fi trebuit să fie și mai practice. Și étă, cum înțeleg eu?

Mi-ar plăcea, ca lecțiunile practice dela adunările învățătorilor să nu se țină înaintea acestora, ci înaintea elevilor din comuna respectivă:

1. Pentru că numai atunci mă pot convinge, că elevul va răspunde întocmai așa, cum se astéptă învățătorul. Și apoi, cine nu scie, că fórté de multe ori elevul răspunde altfel la întrebarea pusă de învățător, ér acesta, dacă e dibaciu, trebuie să aibă prezență de spirit și să se acomodeze stante pede, căci lui nu-i e permis să trecă peste răspunsul dat de elev la ordinea zilei.

2. Cine nu scie, că cu mult mai ușor este a spune, că așa trebuie să tratezi obiectul cutare înaintea elevilor, decât a-l trata singur? Dela a învăța, cum se se țină lecțiile practice în scóla poporală și a le ține însuși, nu e un pas tocmai ușor.

De aceea: Cu astfel de lecțiuni practice înaintea elevilor la adunările generale ar trebui să se angajeze mai întâiu profesorii dela seminar, dela gimnasii și dela scóla civilă, cari asistă bucuș la astfel de întruniri; să mai lase și ei teoria, și să-i vedem înaintea elevilor din scólele elementare cultivând practica. Aici e aici!

Numai în chipul acesta s'ar putea alege învățătorii într'adevăr cu un folos pedagogic practic, altfel nu. Altfel se întórcé fie-care p'acasă cu capul încărcat de teorie: Dela concret la abstract, să începi cu povestile, să tratezi în cercuri concentrice, să nu treci cu vederea vre-o tréptă formală, — și peste tot să ai în vedere ori-când și ori-unde caracterul religios-moral! Ei bine, toate sunt bune, va fi dîcînd învățătorul în gândul său: Mi-ați spus ce, dar nu mi-ați aréttat înaintea elevilor cum, și acesta e nodul gordian, care trebuie tăiat.

Éttă pentru ce am dis eu, că sunt și mai puțin mulțumit cu folosul pedagogic practic, de care s'au putut împărtăși învățătorii la adunarea din Boița. — Ce nu s'a făcut de astă-dată, se va puté face în viitor!!

(Va urma).

Raportul camerei comerciale din Brașov.

În zilele acestea a ieșit da sub tipariu raportul camerei comerciale din Brașov. Raportul e voluminos și bogat în date. Partea generală a raportului vorbesce astfelu despre stările nóstre:

Cetind cineva numai fugitiv rapórttele întrate dela industriașii mici și mari și dela neguțătorii districtului acestei camere, despre situațiunea afacerilor lor în decursul anului espirat 1893, póte observa, că anul espirat în general n'a fost mai favorabil decât cel precedent.

Deși nu se póte nega, că pe unele terene ale vieței economice din districtul camerei nóstre, cu deosebire dacă luăm în considerare industria mare și de fabrică, s'a observat órecare avént și un progres constant, totuși în fața acestor aparițiuni favorabile se pun fapte întristátóre, cari nu se pot nega și cari la judecarea stărei generale a vieței economice, industriale și comerciale preste tot trag fórté greu în cumpénă, voim să vorbim despre decáderea constantă a industriei mici, care nu se póte împedea nici măcar în parte și nici nu se póte amána prin mijlócele insuficiente încercate.

Causa, pentru ce anul economic nu s'a putut desvolta în mod satisfăcător, este fórté aprópe; noi o aflăm pe deoparte în recolta slabă de cereale și vin, pe de alta în scădere continuă a prețului productelor agronomice și în linia ultimă în scumpirea speșelor de producțiune, cauzată în mare parte prin urcarea prețurilor materiilor prime și salarelor. Recolta cea slabă n'a putut să nu și ecerseze influința ei defavorabilă asupra mersului afacerilor, căci țărânul nu căpéta bani în mână, ca să și satisfacă pe deplin trebuințele sale curente, să și îmbunătățească economia sa, industriașul mic éráși și chiar și producentul mare trebuiră prin urmare să și desfacă mărfurile gata cu prețuri slabe și prin urmare cu profit puțin acolo, unde mai era o cerere a productelor lor și astfel e ușor de esplicat influința cea apăsátóre și paralisátóre a acestei împrejurări asupra comerțiului și industriei. Cu deosebire jumétatea a doua a anului pórtă signatura unui mers slab și insuficient în privința afacerilor.

Casuri elementare perturbátóre încă n'au lipsit în anul precedent. Înundațiunile în comitatul Têrnavei mari primăvara causeră agronomilor pagube însemnate, eșirea din alvie a Oltului înneacă ténățele dintr'o mulțime de comune din comitatul Brașov și în cele mai multe părți ale districtului ploile cele multe din primăvară aduseră pagube enorme producțiunii agronomice. Amintim aci numai în trecăt, că înundațiunile împedecară mai mult sau mai puțin și comunicațiunea — deși numai pe scurt timp.

În ce privește comerțul exterior din districtul acestei camere, observăm mai înainte de toate, că tratatele comerciale întrate în vîgóre la 1 Februarie 1892 cu imperiul german, Elveția, cu Italia și Belgia n'au fost în stare să eserceze o influință însămnată în direcțiunea promovării și măririi exportului spre Vest. Efectul tratatului comercial cu Germania să accentuă numai mediat și cu deosebire în direcțiunea, că în urma exportului tot mai vioi de vite din Ungaria în Germania și piețele districtului nostru au fost luate în combinațiune mai cu samă la acoperirea trebuințelor de vite pentru grajdurile îngrășătorilor mai mari.

În privința importului din țările contractante respective încă nu putem constata o schimbare mai însemnată a relațiunilor de până acum.

Nici comerțul exterior cu țările, cari pe noi ne interesază de mai aprópe, în prima linie cu România, apoi cu Bulgaria, Rumeția ostică și cu celelalte țări ale Orientului, n'a suferit în general nici o schimbare mai însemnată, defăcarea de mărfuri pe piețele acelor țări s'a mișcat în aceleași limite ca și cea din 1892 și în importul (mai cu samă de produse brute) din acele țări încă nu se póte signala vre-o urcare mai de ceva.

(Va urma).

Din pulbic. *)

Mulțămită publică.

La însărcinarea adunării generale a reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Devei, ținută estan în orașul Dobra la 11/23 Septembrie și dăile următoare, subscrisul vin cu tot respectul a exprima ferbinte năstră mulțămită tuturor cetățenilor din Dobra, cari nu au pregetat a sări în ajutorul membrilor reuniunii, a-i provede cu cartiere, viptuale etc. și nici nu au lipsit dela desbaterile din ședințele năstre generale.

Astfel reuniunea năstră își ține de dătorință a face cunoscut publicului mare, bunăvoința, iubirea și ospitalitatea cea mare a ce ne-a arătat familiile române din Dobra.

*) Pentru cele publicate în rubrica acăsta redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Timpul petrecut în Dobra va fi pentru noi, în tătă viața, una dintre cele mai plăcute suveniruri. Și intru adevăr, căci acestea familii între cari trebuie să amintesc pe P. O. D-nă văduva Augusta de Crainic soția decedatului, prea demnului fost protepresbiter Romul de Crainic, familia bravului paroch Georgiu Oprean, familia dlui notar cerual Cristea, familia primariului Opidan Herbai, fam. Petroviciu, fam. Dr. Laurentiu Petric, fam. Leșnican, fam. Anucuța, D-na Eugenia Pop, fam. Nicolae Herbai, Nicolae Tocaciu, Aureliu Oprean, Ioan Oprean, Neamț, Germân, parochului Sirbu din Roșcani și alții n-au cruțat nimic pentru a face să ne simțim, cât se pôte de bine în mijlocul domnelor.

Pentru tôte acestea ne ținem în dătorința săntă a le aduce și pe acăsta cale sincerile năstre mulțămite și să-i asigurăm de a năstră recunoscință întipărită pentru vecie, cu litere aurite, în inimile năstre.

Fie asigurați că prin acăsta și-au cășsimpatiele năstre ale tuturoră, și că prin o

astfel de atragere și iubire față de luminătorii poporului — față de învățătorimea năstră din acest district, Dămniele lor pot servi de model și altora, încurajându-ne cătră:

Viitor de aur românimea are
Și prevăd prin seclii a ei înălțare.

Hațeg la 1/13 Octobre 1894.

În numele reuniunii:

Nicolae Sanzian,
președinte.

Bibliografie.

În editura tipografiei diecesei gr. or. române a Aradului e ieșit „Calendarul” pe anul dela Christos 1895. Anul XVI. Prețul 30 cr. v. a. 128 pag. 8°. Căalendarul acesta voluminos pe lângă partea calendaristică și date bisericesci, cuprinde un bogat material literar.

Nr. 207

[225] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii vacante de paroch în comuna Beriu, protopresbiteratul Oreștiei, de clasa III-a cu venit anual de 418 fl. v. a. se escrie concurs cu termin de 30 dăile dela prima publicare în „Tel. Român”.

Doritorii de a reflecta la acăsta parochie vor avé a-și asterne documentele necesare instruite conform legilor în vigóre la subscrisul oficiu protopresbiteral al Oreștiei în terminul susindicat.

Oreștie, 1 Septembrie, 1894.

Oficiul prot. gr. or. al Oreștiei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

AVIS.

In librăria tipografiei archidieceesane se află de vândare următoarele cărți:

[169] 4

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegată fl. 10, legat fl. 15.—	
Chiriocodromion (Cazanie), nelegat fl. 10, legat fl. 12.—	
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin fl. 18.—	
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg. fl. 20.—	
Octoich mic, neleg. fl. 60 cr. leg. fl. 75.—	
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat fl. 75.—	
Proscomidia altariului fl. 25.—	
Penticostariu neleg. fl. 8, leg. fl. 10.—	
Rânduiala la sfințirea bisericelor fl. 250	
Triodion cu Strajnic neleg. fl. 20, legat fl. 25.—	

II. Cărți scolare.

Abedar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg. fl. 24.—	
Abedar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat fl. 25.—	
Abedar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg. fl. 25.—	
Abedar magiar-român, de N. Putnoky leg. fl. 20.—	
Aritmetica, de P. Dima fl. 32.—	
Abedar, de Dogariu & Dăriu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. = fl. 45.—	
Aritmetica după Lurz fl. 20.—	
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. = fl. 35.—	
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă, nel. cr. 30 leg. fl. 40.—	
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg. fl. 30.—	
Carte de cetire de Ioan Popescu legată fl. 70.—	
Catechism de M. Toma fl. 30.—	
Catechism bogat fl. 50.—	
Cartică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă fl. 15.—	
Comput de Ioan Popescu fl. 120	
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă fl. 2.—	
Compendiu de drept canonic ediție nouă fl. 3.—	
Conducător la Abedar de I. Popescu fl. 10.—	
Culegere de cântece naționale. fl. 25.—	
Carte de cetire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II. fl. 1.—	
Carte de cântări bisericesci pentru copii fl. 12.—	
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. a fl. 20.—	
Constituția patriei de Ioan Popoviciu leg. fl. 20.—	
Chemia elementară de Vlaicu fl. 80.—	
Chemia anorganică de Filipescu fl. 80.—	
Drepturile și datorințele civile fl. 20.—	
Elemente de Geografia de Zacharia Boiu fl. 30.—	
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu fl. 30.—	
Elemente de Istoria nat. și Fisica de Z. Boiu fl. 30.—	
Elemente de Fisică de I. Dăriu fl. 30.—	
Fisica de Făgărașan fl. 40.—	
Gramatica română de Mihailan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. = fl. 24.—	
Geografia pentru scđl. populare de I. Dăriu leg. fl. 35.—	
Geografia pentru scđl. populare de Moldovan & Făgărașan fl. 30.—	

Geografia pentru scđlele medii de Moldovan & Făgărașan I. fl. 120	
Geografia pentru scđl. medii de Moldovan & Făgărașan II. fl. 50.—	
Geografia pentru scđlele medii de Făgărașan & Bărsan II. fl. 1.—	
Gramatica română de I. Dăriu fl. 25.—	
Gramatica limbii magiare de Crișan & Putnoky fl. 1.—	
Istoria biblică pentru scđl. populare fl. 30.—	
Istoria biblică pentru scđlele medii fl. 55.—	
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II. fl. 3.—	
Ieagoria de Dr. Ilarion Pușcariu fl. 150	
Istoria bisericescă ptru scđl. pop. fl. 35.—	
Istoria bisericescă pentru scđlele medii I. II. fl. 1.—	
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop fl. 25.—	
Istoria Ungariei de S. Moldovan. fl. 26.—	
Istoria Ungariei pentru scđlele secundare de V. Goldiș fl. 80.—	
Istoria universală pentru scđlele secundare de V. Goldiș fl. 1.—	
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I. = 50 II. = fl. 60.—	
Istoria literaturii române de Lazariciu fl. 1.—	
Legendar român de V. Petri fl. 50.—	
Legendar magiar român de N. Putnoky fl. 30.—	
Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă fl. 40.—	
Mărturisirea ortodoxă fl. 120	
Pastorala veche fl. 1.—	
Pastorala nouă fl. 150	
Pomăritul de D. Comșa fl. 1.—	
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu fl. 1.—	
Psichologia empirică de I. Popescu fl. 2.—	
Teologia dogmatică fl. 1.—	
Teologia morală fl. 150	
Toldy, Narațiune poetică de Crișan & Putnoky fl. 70.—	

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea fl. 250	
Istoria biser. politico-naționale. fl. 1.—	
Enchiridion sau carte manulă de canone fl. 4.—	
Învățătorul și poporul de Marienescu. fl. 50.—	
Polemia contra Heliad fl. 50.—	
Calendarul pe anul 1895 fl. 30.—	
Serisori apologetice fl. 50.—	
Sunete și resunete de Z. Boiu fl. 50.—	
Seriarea sf. Ioan gură de aur fl. 50.—	
Vocabular român german fl. 70.—	
Anghira creștină (cuvântări) funebreale de T. V. Gheaja fl. 150	
Anecdote și glume de T. V. Gheaja fl. 65.—	
Antologie română de Manliu fl. 175	
Cel mai mare bine din lume de Făgărașan fl. 20.—	
Cine ce face lui își face, comedie întrun act pentru tinerimea scđlă fl. 10.—	
Codicele de Mateiu Voilean fl. 80.—	
Colinde de A. Marienescu fl. 110	
Compas românesc de P. Petrescu fl. 50.—	
Cuvântări funebreale de Z. Boiu fl. 150	
Crestomația română de I. Manliu fl. 175	
Date istorice de I. C. Pușcariu fl. 2.—	
Descăntece populare de Marian fl. 2.—	
Documente pentru limbă și istorie de Dr. Il. Pușcariu fl. 250	

Doine și strigături de St. Muntean fl. 12.—	
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariș fl. 80.—	
În memoria lui G. Bariș peosii de G. Joandrea fl. 20.—	
Intrebări de educațiune și instrucțiune studii pedagogice de Dr. P. Span fl. 1.—	
La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau fl. 50.—	
Leccsinul comunelor bisericesci din archidieceșă de Dr. Remus Roșca fl. 1.—	
Noul atac asupra scđlelor năstre. Manual de drept cambial de I. Socaciu fl. 2.—	
Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. Făgărașan fl. 20.—	
Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju fl. 25.—	
Poesii de Andreiu Murășan fl. 150	
Poetica română de I. Manliu fl. 175	
Povesci ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I—V fl. 125	
Povestiri alese și întocmite de P. Petrescu fl. 75.—	
Retorica și stilistica de I. Manliu fl. 2.—	
S'a dus în țără novelă originală de Il. Chendi fl. 15.—	
Studiu diu economia națională de P. Petrescu fl. 40.—	
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu fl. 45.—	
Stupăritul de C. Dimian fl. 80.—	
Vechia metropolie de N. Popea fl. 150	
Protocolele sinodale dela 1864—1893 tôte laolaltă fl. 19.—	
Protocolele congresuale dela 1868—1891 tôte laolaltă fl. 760	
Statut organic fl. 25.—	
Regulament pentru parochii fl. 10.—	
Regulament pentru organizarea, provisorie a învățămăntului fl. 10.—	
Regulament pentru procedura matrimonială fl. 20.—	
Regulament pentru seminariul pedagogico-teologic Andreian. fl. 10.—	
Regulament pentru afaceri interne congresuale fl. 20.—	

IV. Tipărituri.

Budget cđla fl. 03.—	
Catalog de clasă cđla fl. 02.—	
Catalog de clasă broș. din 10 cđle fl. 30.—	
Catalog de clasă broș. din 15 cđle fl. 45.—	
Catalog de clasă broș. din 20 cđle fl. 55.—	
Carte de evidență cđla fl. 03.—	
Carte de evidență leg. din 30 cđle fl. 180	
Carte de evidență leg. din 40 cđle fl. 210	
Chronica scđlă leg. fl. 150	
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta scđla cđla fl. 02.—	
Conspecte protopopesci, pentru noucun. fl. 05.—	
Conspect despre comunele matre și filie cđla fl. 03.—	
Conspect despre vizitarea scđlelor cđla fl. 03.—	
Conspecte de catechisația cđla fl. 03.—	
Conspecte scđle inv. (date statistice) cđla fl. 06.—	
Conspecte prot. I. II. III. cđla fl. 06.—	
Conspecte de absenții săptămânale și lunare cđla fl. 02.—	

Contul capitalelor active cđla fl. 03.—	
Estrase din protocolul botezărilor, cununărilor și morților esempl. fl. 01.—	
Matricula scđlă cđla cr. 2 legată din 50 cđle fl. 150	
Inventare pentru averea bisericelor fl. 10.—	
Jurnal de casă cđla fl. 03.—	
Jurnal de casă leg. 25 coli fl. 165	
Jurnal de casă leg. 30 coli fl. 180	
Obligațiuni ptru biserici esempl. fl. 01.—	
Protocolul bunei învoiri cđla fl. 06.—	
Protocolul bunei învoiri leg. din 50 cđle fl. 4.—	
Protocolul parochial cđla fl. 06.—	
Protocolul parochial leg. din 50 cđle fl. 450	
Protocolul botezărilor cđla fl. 06.—	
Protocolul botezărilor l. din 50 c. fl. 450	
Protocolul cununărilor l. din 50 c. fl. 450	
Protocolul morților cđla fl. 06.—	
Protocolul morților leg. din 50 c. fl. 450	
Protocol de esibite cđla fl. 03.—	
Protocol de esibite l. din 30 cđle fl. 180	
Protocol de esibite l. din 50 cđle fl. 250	
Prot. de clasificățiune cđla fl. 02.—	
Prot. de clasificățiune l. din 50 c. fl. 150	
Specificațiuni pentru nou cunună cđla fl. 05.—	
Testimonii scđle esempl. fl. 02.—	
Testimonii de religie fl. 02.—	

V. Icđne.

Icđna înmormăntării domnului pe pânză fl. 250	
Icđna înmormăntării domnului pe hărtie fl. 50.—	
Icđna celor trei Ierarchi pe hărtie fl. 30.—	
Icđna Evangeliștilor pe hărtie fl. 50.—	
Portret Șaguna fl. 1.—	
Portret Gozșdu fl. 1.—	

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100 fl. 70.—	
Libele de comput à 1 cr. 100 fl. 70.—	
Libele de dictando à 1 cr. 100 fl. 70.—	
Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu fl. 15.—	
Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și cuadrăte à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și fl. 45.—	
Tocuri (cđde) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata.	
Hărtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 fl. miia de cđle.	
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucata și suta à 80 cr. 1 fl. 120 180 2 și 7 fl.	
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl. 20 cutie constătătoare din 144 bucăți.	
Tablăte de pētră bucata 7, 10, 12 14 și 15 cu bucata	
Tot felul de hărtie de epistole cu prețuri fôrte moderate.	
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata.	
Trăisti de scđla pentru copii, chipuri pentru copii, Circete, Văpsele și pensele, Hărtie sugativă.	
Calemare, Liniale, hărtie pentru stălagiu, Albume, Blocuri, Tinte de desem; toffeliul de negrăla, tôte acestea cu prețuri fôrte moderate.	